

ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
Навчально-науковий інститут управління, економіки та
природокористування
Кафедра фінансів та обліку

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового інституту

Володимир ГОРНИК

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСОВІ СИСТЕМИ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

галузь знань 07 Управління та адміністрування

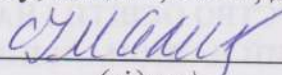
спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування

форма навчання денна

КИЇВ 2025

РОЗРОБНИК си­ла­бу­су, до­цент, к.е.н., до­цент ка­фе­дри фінан­сів та об­лі­ку

Світлана МАЛА
(підпис)

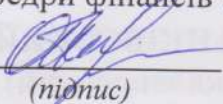
Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри *фінансів та обліку*

Протокол № 2 від 25.09.2025

Завідувач кафедри Анатолій ПУТІНЦЕВ
(підпис)

Гарант освітньо-професійної програми *Фінанси, банківська справа та страхування*

доцент, к.е.н., доцент кафедри фінансів та обліку

Ольга ПИЛИПЕНКО
(підпис)

Рецензії/відгуки (зазначити від кого, за наявності)

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
1. Назва навчальної дисципліни	Фінансові системи зарубіжних країн
2. Статус навчальної дисципліни	Вибіркова компонента ОПП
3. Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	Другий рік, третій семестр
4. Обсяг навчальної дисципліни (кількість кредитів, загальна кількість годин (аудиторних за видами занять, самостійної роботи здобувача вищої освіти)	Кількість кредитів: 4 Загальна кількість годин: 120 Аудиторних годин - 64, з них: Лекційних – 32 години Семінарські заняття -32 години Самостійна робота – 56 години
5. Вид підсумкового (семестрового) контролю	Залік
6. Інформація про консультації	Відповідно до графіку навчального процесу
7. Мова викладання	Українська
8. Прізвище, ім'я, по батькові викладача (науковий ступінь, вчене звання, посада)	Мала Світлана Іванівна, к.е.н., доцент Доцент кафедри фінансів та обліку
9. Контактна інформація викладача	моб. тел.: +380964181053, e-mail: mala.svitlana@tnu.edu.ua
10. Посилання на силабус на веб-сайті Університету	
2. Опис навчальної дисципліни	
Анотація дисципліни	Предметом курсу є фінансово-економічні відносини, що виникають з приводу формування і використання фінансів у провідних країнах світу та можливості використання їх досвіду в Україні.
Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни	Мета вивчення дисципліни – ознайомлення студентів із загальними принципами формування та використання державних фінансів у зарубіжних країнах; пояснення їм особливостей формування та використання коштів місцевих бюджетів; з'ясування змін у використанні державних і місцевих фінансів у постсоціалістичних країнах; виявлення нових тенденцій в

	<p>оподаткуванні; з'ясування шляхів боротьби з ухиленням від оподаткування, з «ТІНЬОВОЮ» економікою.</p> <p><i>Студент повинен знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - отримувати, аналізувати та систематизувати інформацію з базових питань програмного матеріалу навчальної дисципліни з різних джерел (підручників, навчальних посібників, чинного законодавства, періодичних видань, Інтернету тощо); - застосовувати норми законодавства ЄС при реформуванні фінансової системи України; - використовувати нові інформаційні технології при вивченні дисципліни. <p><i>Опанувавши дисципліну студент має вміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - застосовувати нові підходи, розроблені з питань фінансів у демократичних країнах, для аналізу запровадження в Україні різних видів податків, зборів та інших платежів, що сприятиме підвищенню ефективності професійної діяльності; - аналізувати вплив різних чинників на функціонування фінансів у державі; - аналізувати доходи та видатки держави, суб'єктів господарювання, домогосподарств на різних етапах економічного умов розвитку України.
<p>Формат проведення занять</p>	<p>В рамках навчального процесу будуть використовуватися форми та методи: тести; командні проекти; реферати; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; бесіди і дискусії, кейс-технології.</p> <p>У разі роботи в дистанційному режимі використовується платформа Google Classroom, лекції та</p>

	семінарські заняття проводяться допомогою програми електронної комунікації Meet.
--	--

3. Тематика та зміст навчальної дисципліни

Номер та назва розділу, теми, перелік основних питань	Вид навчально го заняття	Форми і методи контролю знань	Кількість годин
Тема 1. Фінанси Сполучених Штатів Америки	Лекція, семінар, самос. роб	усне опитування/обговорення/ дискусія/ проблемні питання/ презентація	4 4 6
Тема 2. Фінансова система Китаю	Лекція, семінар самос. роб	усне опитування/обговорення /дискусія/ розв'язування задач / презентація	6 6 10
Тема 3. Фінанси ФРН	Лекція, семінар, самос. роб	усне опитування/обговорення/ дискусія/ проблемні питання/ презентація	6 6 10
Тема 4. Фінанси Франції	Лекція, семінар, самос. роб	усне опитування/обговорення/ дискусія/ проблемні питання	6 6 10
Тема 5. Фінанси Великобританії	Лекція, семінар, самос. роб	усне опитування/обговорення /дискусія/ проблемні питання	6 6 10
Тема 6. Фінанси Італії	Лекція, семінар, самос. роб	Усне опитування/обговорення/ дискусія/проблемні питання/ розв'язання задач	4 4 10

4. Технічне та програмне забезпечення (обладнання)

У звичайному режимі навчання вивчення навчальної дисципліни може передбачати приєднання кожного здобувача до навчального середовища Google Classroom, оскільки там розміщуються навчальні матеріали, проводиться тестування, ведеться журнал оцінювання навчальних досягнень, є можливість для обміну думками.

У режимі дистанційного навчання - вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного здобувача вищої освіти до програми Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку здобувачу пропонується самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету.

5. Політика дисципліни

- Вивчення дисципліни передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

- Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в дистанційному режимі за погодженням із викладачем дисципліни.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою, а також виконання завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Здобувач, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з неповажної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті.
- За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач отримує за заняття 0 балів і зобов'язаний відпрацювати таке заняття.
- Ліквідація заборгованості відбувається протягом 1 тижня після встановленого терміну. При цьому оцінка знижується на 10 %.
- Здобувачі вищої освіти мають право скласти екзамен (залік) автоматично, у випадку, якщо впродовж семестру такі здобувачі набрали 90-100 балів.
- Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг лише під час складання іспитів (підсумкового оцінювання) за графіком екзаменаційної сесії.
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет-ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

6. Система оцінювання та вимоги.

Контроль знань студентів здійснюється на семінарських та індивідуальних заняттях, які проводяться з метою відпрацювання поточної заборгованості, або отримання поглиблених знань з окремих питань дисципліни.

Поточний контроль здійснюється в процесі проведення семінарських занять. Метою цих занять є перевірка засвоєння студентами теоретичного матеріалу і вміння застосовувати набуті знання при вирішенні окремих завдань, ситуаційних задач. Перевірка може здійснюватися в процесі усного опитування, під час тестування і розв'язання ситуаційних задач.

Форми і методи поточного контролю

Форми поточного	Методи поточного контролю
------------------------	----------------------------------

контролю	
Контроль на семінарських заняттях	<ul style="list-style-type: none"> - вибіркоче усне опитування - фронтальне усне опитування - стандартизоване опитування за тестовими завданнями - письмова робота (до 45 хв.) - виконання ситуаційних задач - розв'язування задач
Контроль на лекції	<ul style="list-style-type: none"> - вибіркоче експрес-опитування - фронтальне стандартизоване опитування за картками або тестами

Умови визначення навчального рейтингу з курсу « Валютне регулювання»

Робота протягом семестру	ЗМ1	10
	ЗМ2	10
	ЗМ3	10
	ЗМ4	10
	ЗМ5	10
	ЗМ6	10
Залік		40
Всього		100

Оцінювання знань студентів проводиться за національною шкалою та за шкалою ECTS наступним чином:

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
80-89	добре	B	вище середнього рівня
75-79		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
30-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
0-29		F	необхідне повторне вивчення курсу

7. Рекомендована література

Основна

1. Аджемоглу Д., Робінсон Д. Чому нації занепадають. Походження влади, багатства та бідності; пер. з англ. О. Дем'янчука. Київ: Наш Формат, 2016. 440 с.
2. Андрущенко В. Л., Варналій З. С., Прокопенко І. А., Тучак Т. В. Податкові системи зарубіжних держав: Навч. посіб. Київ: Кондор, 2012. 222 с.
3. Бланкарт Ш. Державні фінанси в умовах демократії; пер. з нім. С. І. Терещенко, О. О. Терещенка. Київ: Либідь, 2000. 654 с.
4. Гайдучий А. П. Економічні відносини у процесі інвестування колективних трансфертів міграційного капіталу на цілі соціального розвитку. Фінанси України. 2007. № 3. С. 50–66.
5. Длугопольський О. В. Теорія економіки та державного сектора. Київ: Професіонал, 2007. 592 с.
6. Дьяконова І. І., Макаренко М. І., Журавка Ф. О. [та ін.]. Міжнародні фінанси: навч. посіб.; за ред. М. І. Макаренка, І. І. Дьяконової. Київ: ЦУЛ, 2013. 548 с.
7. Зобова І. Ю. Налоги и налогообложение в странах с исламской экономикой: учебн. пособие. Казань. ТГГПУ, 2008. 148 с.
8. Иванов Ю. Б., Давыдов Е. В. Системы налогообложения зарубежных стран; учеб. пособие. Харьков: ХНЕУ, 2006. 456 с.
9. Карлін М. І. Фінанси зарубіжних країн. Київ: Кондор, 2021. 364 с.

Додаткова

1. Putintsev, Anatolii., Klymenko, Oksana., Mala, Svitlana., Horlach, Alla., Petrukha, Nina., & Kovtun, Mykyta. (2022) Financial Aspects Of Social And Environmental Responsibility Of Business. *Ad Alta: Journal of interdisciplinary research*, 12(2), XXIX, 49-56. - citation index ESCI in Web of Science (Thomson Reuters).
2. Клименко О.М., Мала С.І. «Зелені» облигації як перспективний інструмент залучення інвестицій в екологічні проекти в Україні. Економічний вісник університету: Збірник наукових праць учених та аспірантів. – Переяслав – Хмельницький: ДВНЗ ПХДПУ ім. Г. Сковороди. Випуск 45. - 2020. – С. 52-60.
3. Клименко О.М., Мала С.І. МІЖНАРОДНИЙ ФІНАНСОВИЙ РИНОК ЯК ДЖЕРЕЛО ЗАЛУЧЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВ. Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти: матеріали V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 22-23 березня 2023 р. Ч. 1. Львів: ЛНУП, 2023. 464 с. С.189-192. ISBN 978-617-7915-96-5.

ПОСИЛАННЯ НА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ, ВІДЕОЛЕКЦІЇ, ІНШЕ МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua>; <http://www.nau.kiev.ua>; <http://www.ukrpravo.kiev.com>; <http://www.liga.kiev.ua>.

2. Статистика та аналітичні матеріали Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку : URL : <http://www.nssmc.gov.ua>(дата звернення 10.09.2024 р.)
3. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>. (дата звернення 10.09.2024 р.)